

Virág Gabriella

REPOZITÓRIUMÉPÍTÉS AZ ELTE-N: A KEZDETEKTŐL NAPJAINKIG

**Az ELTE Digitális Intézményi Tudástár kialakítása és
fejlesztése, megfelelés a növekvő elvárásoknak**

Gabriella Virág: *Building the institutional repository of ELTE from the beginning until today. The development of the EDIT (ELTE Digital Institutional Repository), and living up to increasing expectations*

The history of the ELTE Digital Institutional Repository (EDIT) is presented in its complexity. The thematically structured university repository operates within the framework of and in accordance with the Rector's Order No 6/2012 (II. 23.) of the Eötvös Loránd University and the Organizational and Operational Regulations of the Eötvös Loránd University, and basically follows an Open Access strategy. Its operation is coordinated by the ELTE University Library and Archives, and its archive is available at <http://edit.elte.hu> Its significance is proved by the fact that 13.4% of the records (a total of 326,560 records on 07-05-2020) accessible through the domestic common search engine supporting the OAI (Open Archives Initiative) protocol is stored by EDIT (the number of EDIT records is 43,798 on 07-05-2020). The data regarding the repository also prove that, as a result of version upgrades and flexible connection developments, EDIT is one of the well-functioning, easy-to-use, user-friendly document servers in Hungary. Its indexing system makes it possible to include its uploaded material in the research networks of scientific life in and out of Europe.

Az ELTE intézményi repozitóriuma

Hét év telt el azóta, hogy betöltöttük az első dokumentumot az ELTE Digitális Intézményi Tudástárba (továbbiakban: EDIT) és ezzel elindítottuk az Eötvös Loránd Tudományegyetem (a továbbiakban: ELTE) intézményi repozitóriumát.

Az intézményi repozitóriumok elektronikus anyagok archiválására és hozzáférhetővé tételére szolgálnak, dokumentumszerverként működnek. A hangsúly az elektronikus anyagok szabályozható hozzáférésén, az adatok hordozhatóságán és a hosszú távú megőrzésén van. Ma már alapvető igény a felhasználók részéről, hogy amihez joguk van hozzáférni, azt a lehető leggyorsabban el is

érhessék. Az EDIT mint szabad hozzáférésű archívum előnye az, hogy egy intézmény tudásvagyonát egy helyen jeleníti meg, s az intézmény kutatói által készített publikációk teljes szövege is hozzáférhetővé válik. Mégpedig nem az ELTE szervezeti egységeinek elszigetelt portáljaira feltöltve, hanem egy erre a célra kialakított, rendszerezett és áttekinthető repozitóriumban – a szerzők és publikációik adatainak nyilvántartásával együtt.

Egy repozitórium kialakításánál nagy hangsúlyt kell fordítani az előkészületekre, a célok meghatározására, a megfelelő szoftver kiválasztására. Mi egy sokszínű és összetett tudástárat álmodtunk meg, amely amellet, hogy nyilván tartja és archiválja az intézmény tudományos publikációit, támogatja az oktatást, az igazgatási folyamatokat és az adminisztrációt. A kutatási eredmények közzétételével az információcsere felgyorsítható, a hozzáférési akadály leküzdhető. Fontos igényként merült fel, hogy a tudományos publikációk mellett megjelentethessük az ún. szürke irodalom körébe tartozó dokumentumokat, segítségével eleget tegyünk a PhD-dolgozatok közzétételi kötelezettségének. A projektek, szerződések, szabadalmak dokumentációja mellett háttértárolóként funkcionáljon internet és intranet portálhoz.

Az ELTE-n az intézményi repozitórium kialakítására, a hozzá szükséges forrás előteremtésére egy európai uniós pályázat (TÁMOP-4.2.1-09/1/KMR-2009-0001 „Együttműködés, Lehetőség, Tudáshasznosítás, ELTE”. Kutatási- és technológiatranszfer szolgáltatások fejlesztése az ELTE-n) adott lehetőséget, melyen az ELTE Pályázati és Innovációs Központja vett részt.

Technikai előfeltételét az ELTE Informatikai Igazgatóságának 2010-ben bevezetett informatikai felhője jelentette, mely erőforrás-takarékos üzemeltetést és biztonságos, 24 órás háttérkiszolgálást nyújt.

A közbeszerzési tenderre 2011-ben került sor. A tenderkiírás szerint az „Open Society Institute: A Guide to Institutional Repository Software, 3rd Edition, August 2004” dokumentumban meghatározott követelményeknek kellett megfelelni. A tender győztese a Monguz Kft. lett, akik a kiírás alapján a saját fejlesztésű repozitóriumi szoftverük (JaDoX) helyett az ELTE számára szállítandó rendszert a DSpace¹-szel valósították meg, ahhoz fejlesztettek, hogy a követelményeket teljesítsék. Ez a rendszer a világ egyik legelterjedtebb repozitóriumi szoftvere, folyamatosan fejlesztik, nyílt forráskódú, igényeink szerint alakítható. A DSpace közösség szolgáltatásai garantáltan hosszú távon fognak működni. Számos levelezőlista áll rendelkezésre, ahol technikai kérdé-

---

1 A DSpace nyílt forráskódú szoftvercsomag, a DSpace közösség által fejlesztett adattár alkalmazás, melyet a non-profit DuraSpace szervezet támogat. (<https://duraspacespace.org/dspace/>)

seket lehet feltenni, illetve megvitathatók a fejlesztések. Létezik egy általános lista is a nem szakmai közösség számára.

A rendszer indexeli a feltöltött anyagainkat, így biztosítja a digitális adatok több szempontú nyilvántartását és visszakereshetőségét, valamint teljes szövegű keresésre is lehetőséget nyújt. Moduláris felépítésének köszönhetően alkalmas multidiszciplináris adattár létrehozására.

Jogi keretek, a működés szabályozása

A repozitórium létrehozásánál figyelmet kell fordítani arra, hogy a hatályos jogszabályok milyen előírásokat tartalmaznak, az intézményi szabályozásokat is ennek megfelelően kell kialakítani.

A tárolható és közreadható dokumentumok jogi kereteit az alábbi törvények és kormányrendeletek határozzák meg: Szjt. 30. § (1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról); Szjt. 38. § (1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról); Nftv. 53/A. § (2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról); 117/2004. (IV. 28.) Kormányrendelet; 51/2001. (IV.3.) Kormányrendelet 40-41. §; 387/2012. (XII.19.) Kormányrendelet.

Az EDIT ELTE szintű működésének szabályozását a „6/2012. (II. 23.) számú rektori utasítás az Eötvös Loránd Tudományegyetem publikációs tevékenységének nyilvántartásáról”, valamint az ELTE Szervezeti és Működési Szabályzata, I. kötet, Szervezeti és Működési Rend 8. számú melléklete, az Egyetemi Könyvtári Szolgálat Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

A rektori utasítás az MTMT-be való feltöltés rendje és kötelezettségei mellett arról is határoz, hogy a publikációk teljes szövegének az EDIT-be kell kerülniük. A könyvek kivételt képeznek ez alól, ugyanis könyvek esetében csak a címdoldal, a tartalomjegyzék és az irodalomjegyzék feltöltése kötelező. A feltöltés a kiadói jogok miatt nem jelent azonnali szolgáltatást, lehetőség van a dokumentumok hozzáférését szabályozó késleltetési idő (embargo) beállítására.

A disszertációk közzétételéről az egyetem Doktori Szabályzata rendelkezik, a Doktori Szabályzat, 2013. (az ELTE Szervezeti és Működési Szabályzat I. kötet: Szervezeti és Működési Rend 12. sz. melléklete; Hatályon kívül helyezve 2016. szeptember 1. napjától.), valamint a Doktori Szabályzat, 2016. (az ELTE Szervezeti és Működési Szabályzata, II. kötet: Hallgatói Követelményrendszer 6. sz. melléklete).

A doktori képzésre a 2016/2017-es tanévet megelőzően beiratkozottakra és a 2016. szeptember 1-jén doktorjelölti jogviszonyban állókra még a Doktori Szabályzat, 2013. szabályzatot kell alkalmazni.

A doktori disszertációk EDIT-be kerülésének szabályozása hosszú folyamat volt, időbe telt, amíg minden előírásnak meg tudtunk felelni. A Doktori Sza-

bályzat értelmében a doktori disszertációk EDIT-be történő feltöltése a Doktori Hivatalokkal együttműködésben történik. Miután a papíralapú disszertáció beérkezik az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltárba, a könyvtár munkatársai ellenőrzik és jóváhagyják a feltöltést, majd közzéteszik azt. Az Nftv. 53/A. § (2) bekezdésében előírja a disszertációk DOI (Digital Object Identifier) azonosítóval való ellátását. Így a 2013. augusztus 1. után íródott PhD-dolgozatok DOI azonosítót kapnak.

Az Egyetem megállapodást kötött az MTA Könyvtár és Információs Központtal a DOI azonosítók biztosításáról, képzésüket, kiosztásukat azonban az Egyetemi Könyvtár és Levéltár koordinálja. Az azonosítókat az ELTE doktori hivatalok munkatársai az EDIT-ben elhelyezett DOI menedzser linkre kattintva, néhány fontos adat (szerző neve, disszertáció címe, szerző MTMT azonosítója, témavezető neve) kitöltése után generálhatják.

Fontos igény mind az oktatók, mind a hallgatók részéről, hogy az egyetemen készült hallgatói dolgozatok (szakdolgozatok, TDK-dolgozatok) elérhetőek, tanulmányozhatók legyenek az EDIT-ben. Központi, egységes szabályozás hiányában azonban a tömeges feltöltés még várat magára.

A DSpace felépítése

Az DSpace-ben kialakítható struktúra legfelső szintjén a kategória helyezkedik el. A kategóriák alatt alkategóriákat hozhatunk létre, s ezeken belül helyezhetjük el a specifikus gyűjteményeket, melyekbe a digitális tartalmak (tételek) tölthetők. Minden egyes kategóriának korlátlan számú alkategóriája és gyűjteménye lehet. Ez a szerkezeti felépítés lehetővé teszi, hogy a rendszer rugalmasan alkalmazkodjon az intézmények különböző igényeihez. A gyűjtemények kezelése mellett irányelvek és munkafolyamatok meghatározását is lehetővé teszi.

Minden kategóriának van egy belépési oldala (kezdőoldala), ahol elhelyezhetünk a kategória szempontjából érdekes információkat, híreket, linkeket, valamint a kategória gyűjteményeiről szóló leírást. Ezen az oldalon megjelenik továbbá az adott kategóriához tartozó összes alkategória és gyűjtemény.

A gyűjtemények témakör, információtípus, vagy bármely más, az intézmény igényeihez igazodó szortírozási módszer szerint kialakíthatók. A gyűjteményeknek is lehetnek különböző irányelveik és munkafolyamataik. A gyűjteményi belépési oldalon (kezdőoldalon) ugyancsak megadhatók az adott gyűjteményhez tartozó információk, hírek, linkek, vagy ismertető leírás. A kategóriák és a gyűjtemények a felhasználói navigációt segítik, a tételek képezik a konkrét digitális tartalmakat.

A tételek metaadatokból és fájlok gyűjteményeiből (köteg) állnak. A tételek, az eredetileg feltöltött fájlok mellett, a teljes szöveg kinyeréséhez szükséges, rendszer által generált fájlokat, illetve előre beépített licenz fájlokat is tartalmaznak. Minden egyes az adattárban elhelyezett fájl egy bitstream (adatfolyam).

A metaadatok metaadat-séma segítségével értelmezhetők, a DSpace alapértelmezetten a Dublin Core-t² (továbbiakban: DC) használja. A DC egy szabványos metaadat formátum, nyelvfüggetlen, 15 tag-et, vagyis adatelemet tartalmaz. A szabvány definiálja, hogy az egyes elemek mit jelentenek. Mivel a biztosított elemek nem bizonyultak elégségesnek, megjelent a Qualified Dublin Core verzió, mely az egyes tag-ek finomítását tette lehetővé úgynevezett minősítők alkalmazásával.

Az elemek mindegyike szabadon választható és ismételhető, így például dátum esetében megadható a készítés és a publikálás dátuma is. Az EDIT-ben ezt a minősített *Dublin Core*-t használjuk.

Jogosultságkezelés

Felhasználók és csoportok

Jogosultságkezelés alatt két folyamatot értünk: hitelesítést és engedélyezést. A hitelesítés jelenthet IP alapú azonosítást, regisztrált felhasználó azonosítást, LDAP (Lightweight Directory Access Protocol) vagy Shibboleth használatot. Engedélyezés alatt az olyan végrehajtható műveleteket értjük, mint a hozzáadás, eltávolítás, írás, olvasás.

Háromféle felhasználót különböztethetünk meg: anonim, normál és adminisztrátor. Az anonim felhasználók azok, akik nincsenek bejelentkezve a rendszerbe, s így nem kaphatnak jogosultságot. A normál felhasználók a regisztrált és bejelentkezett felhasználók, akik jogokat kaphatnak különböző tevékenységekhez. Az adminisztrátor a DSpace teljes funkcionalitását használhatja.

A felhasználók regisztrálása történhet önregisztráció formájában, e-mail cím megadásával, vagy autentikációs rendszerek használatával (pl. Shibboleth) bejelentkezéskor, a hálózati azonosító megadásával. Az ELTE-n – így az EDIT-nél is – a Shibboleth-tel történő bejelentkezéshez az „IIG-azonosító” nevű hozzáférési kódot használjuk.

---

2 A Dublin Core Metadata Initiative (DCMI = Dublin Core Metaadat Kezdeményezés) felelős a Dublin Core metaadat elemkészletének fejlesztéséért és szabványosításáért. (<http://dublincore.org/>)

A logikailag összetartozó felhasználókat csoportokba rendezhetjük. A hozzáférési jogokat csoportokhoz lehet definiálni, nem felhasználókhoz. A csoportokat egymásba is ágyazhatjuk. Két speciális csoport van a DSpace-ben: az anonymus és az adminisztrátor. Az anonymus csoporthoz nem adható felhasználó; ezt akkor használjuk, ha nem bejelentkezett felhasználóról van szó. Az adminisztrátor csoportba azok a felhasználók kerülnek, akik teljes hozzáférést kapnak a rendszerhez.

Feltöltés, munkafolyamat

Egy dokumentumfeltöltés az alábbi lépésekből áll: gyűjtemény kiválasztása, űrlap kiválasztása, leíró adatok megadása, fájl(ok) feltöltése, a megadott információk ellenőrzése, licenz elfogadása.

A munkafolyamat (workflow) a feltöltés és az archívumba kerülés közötti lépés, melyeket gyűjteményenként külön-külön tudunk definiálni; a munkafolyamat az adminisztratív feladatokat is meghatározza.

A rendszer automatikus e-mail értesítést küld az adminisztrátornak, ha egy tétel az általa kezelt gyűjteménybe, azaz az általa ellenőrzött munkafolyamatba kerül.

A végrehajtható tevékenységek: az elfogadás, dokumentumok szerkesztése, visszautasítás, ellenőrzési feladat végrehajtásának megszakítása, visszahelyezés a listába, és későbbre halasztás. A visszahelyezés a listába azt jelenti, hogy a hozzárendelt személyek mindegyike ismét látja a feldolgozásra váró tételt, míg a későbbre halasztásnál csak az ezt választó adott személy látja, saját munkaterületre kerül a tétel.

Jogosultságkezelés gyűjteménynél

A gyűjtemények alapértelmezetten mindenki számára megtekinthetők. Személyenként és csoportonként is kioszthatunk feladatokat. Megadhatunk bevitelre jogosultakat (feltöltőket), kiosztható az elfogadás/visszautasítás lépés (Workflow Step 1); az elfogadás/visszautasítás/ dokumentumadatok szerkesztése lépés (Workflow Step 2); a dokumentumadatok szerkesztése lépés (Workflow Step 3); valamint megadhatók a gyűjteményi adminisztrátorok, akik teljeskörű jogosultsággal rendelkeznek az adott gyűjteményre nézve.

Egyedi azonosító

A DSpace-ben minden tétel az archívumba kerülés során kap egy külső azonosítót. A CNRI (Corporation for National Research Initiatives) Handle System szolgáltatása intézmény vagy adattár számára biztosít azonosító előtagot.

---

3 A Corporation for National Research Initiatives (CNRI) működteti a Handle nyilvántartást, a Handle.Net Registry-t (HNR). (<https://www.handle.net/>)

Amennyiben előfizetünk, regisztráljuk az adattárunkat a szolgáltatásba, globálisan egyedi azonosítók rendelkeznek az egyes tételekhez, úgynevezett URI (Universal Resource Identifier) címet kapnak.

Az EDIT-ben valamennyi dokumentum kap ilyen Handle-azonosítót, amely tehát hivatkozásként használható, s állandó elérést tesz lehetővé a dokumentum későbbi esetleges helyváltoztatását követően is.

Az azonosító formája: <http://hdl.handle.net/HandleServerAzonosito/SajatID>; például: <http://hdl.handle.net/10831/34882>, ahol a 10831 azonosítja az EDIT-et.

Nyílt hozzáférés

Az EDIT alapvetően a nyílt hozzáférés (Open Access = OA) eszméjére épül, azaz annak kíván eleget tenni, hogy a tartalmak mindenki számára ingyenesen olvashatóvá, letölthetővé, hozzáférhetővé váljanak, illetve keresőmotorral indexelhetők és kereshetők legyenek. Az Open Access két legfontosabb stratégiája a nyílt hozzáférésű folyóiratokban és a nyílt hozzáférést biztosító kiadóknál való publikálás („arany út” – Gold OA), illetve az önarchiválás (self-archiving) nyílt hozzáférésű archívumokban, intézményi vagy diszciplináris repozitóriumokban (zöld út” – Green OA).

A repozitóriumi elhelyezés a mindenkor szerzői jogszabályoknak és kiadói előírásoknak eleget téve történik. A feltöltési folyamat részeként az ELTE főtitkára által 2014-ben jóváhagyott elhelyezési megállapodást fogad el a feltöltő. Ahhoz, hogy az EDIT tárolja és hozzáférhetővé tegye a dokumentumot, a feltöltőnek el kell olvasnia, majd elfogadnia a licenst (elhelyezési megállapodást). A szerző emellett védheti dokumentumát Creative Commons License⁴ használatával is.

A nyílt hozzáférésű archívumok elterjedésével a kiadók átalakították szerzői jogi politikájukat, melyben külön kitérnek a szerzői önarchiválás lehetőségére. A kiadók és a folyóiratok politikáját a FAIR (Focus on Access to Institutional Resources) SHERPA projektje rendszerezi RoMEO (Rights METadata for Open archiving) listáján⁵.

Hozzáférés-korlátozás

Kedvező számunkra, hogy a hozzáférés többszintű jogosultságkezeléssel tovább finomítható. Az EDIT alapvetően a nyílt hozzáférés elveire épül, azonban

4 A Creative Commons licensek segítségével a szerzők szabványos módon adhatnak engedélyt műveik felhasználására. A Creative Commons közhasznú társaság különböző licens-szerződéseket kínál. (<https://creativecommons.org/>)

5 A SHERPA/RoMEO lista információt nyújt arról, hogy a kiadók a tudományos publikációk önarchiválásával kapcsolatban mit engedélyeznek. (<https://v2.sherpa.ac.uk/romeo/>)

találhatóak benne olyan dokumentumok is, amelyek csak az ELTE számítógépein vagy zárt hálózaton keresztül egy-egy személy vagy csoport számára érhetők el.

A repozitórium tartalmának elérése ugyanis szintekre korlátozható:

1. szint, amikor csak a dokumentum néhány metaadata (szerző, cím, kiadás dátuma) tekinthető meg;
2. szint, amikor hozzáférhetünk a dokumentum összes metaadatához;
3. szint, amikor a metaadatok mellett a teljes szöveg is letölthető.

Ezek a hozzáférési szintek IP-alapú vagy jelszavas bejelentkezéssel kontrollálhatók.

Egy tételhez (leíráshoz) több fájl is kapcsolható, amelyek hozzáférése külön-külön szabályozható. Például lehetőség van arra, hogy egy leíráshoz kapcsolt két fájl közül az egyik hozzáférést teljesen nyíltra, míg a másikat zártra állítsuk.

Hozzáférés-típusok:

Nyílt: A dokumentum bárki számára hozzáférhető az interneten.

Zárt: Csak archiválási céllal kerül feltöltésre egy dokumentum. Kizárólag a repozitórium adminisztrátorai férnek hozzá.

IP-korlátozás: Teljes intézményi hálózattól akár egy-két számítógépre korlátozva.

Jelszavas hozzáférés: Az adminisztrátor felhasználói csoportot hoz létre, melyhez beállítja az olvasási jogot, majd hozzáadja a felhasználókat.

Hozzáférés lejáratí idő után: Embargódátum beállításának lehetősége. Az adminisztrátor az adott fájlhoz lejáratí dátumot állít, amely addig zárt, majd a megadott dátumtól automatikusan elérhetővé válik.

Hozzáférés későbbi korlátozása: A repozitóriumból nem törölünk, azonban a korábban beállított hozzáférések megváltoztathatók. Meglévő tételhez is lehet új fájlkat csatolni, például az elavult, hatályát veszített dokumentumokat zártra állítjuk, majd csatoljuk hozzá a frissített, érvényben lévő változatot

Az EDIT indulása

A DSpace korábban két felhasználói felületet támogatott, az egyik a JSPUI (Java Server Pages User Interface), a másik az XMLUI (Manakin Framework, Apache Cocoon). A Monguz Kft. munkatársai 2013-ra a JSP felhasználói felületén valósították meg elképzeléseinket. Az Egyetemi Könyvtár és Levéltár 2013 májusában vette át a fejlesztést, de a rendszer ekkor még nem került nyilvános használatba. Próbafeltöltéseket végeztünk és a szerkezet kialakításán dolgoztunk. A belső használat során elkezdjük fejleszteni az XML felhasználói felületet; a fejlesztés során az egyedi igényekre szabott újdonságokat

megtartottuk, egy részüket pedig továbbfejlesztettük és az új felhasználói felülethez igazítottuk.

Minél hamarabb szerettük volna a repozitóriumunkat elindítani, átadni a használóknak, ez azonban akadályokba ütközött. Az XML felhasználói felületre való átállással nem haladtunk olyan ütemben, mint ahogy elképzeltük és a tervezett adminisztrátori hálózat kiépítése, betanítása sem kezdődött el.

Adminisztrátori hálózat hiányában az egyetem polgárainak még nem adhatuk át a rendszert, ezért úgy döntöttünk, hogy tesztüzemmódban indítjuk el. Ez azt jelentette, hogy olyan dokumentumokat kezdtünk el feltölteni, amelyek az Egyetemi Könyvtárban rendelkezésünkre álltak. Így esett a választásunk elsőként a könyvtár Metszet-, Térkép- és Tájékggyűjteményére, illetve néhány ELTE-s folyóirat szerkesztőségével is tárgyalásokba kezdtünk a feltöltéseket illetően. Kezdetben tehát az Egyetemi Könyvtár munkatársai vettek részt a feltöltésben, de közben zajlott a kari adminisztrátori hálózat kiépítése, betanítása.

A szerkezet kialakításánál az ELTE szervezeti felépítése, nagysága, valamint a tárolni kívánt dokumentumok széles köre miatt több probléma is felmerült.

El kellett döntenünk, hogy hogyan építsük fel az igényeknek megfelelő szerkezetet: tematikus legyen vagy a szervezeti felépítést tükrözze. Végül az utóbbi mellett határoztuk el magunkat, ugyanakkor létrehoztunk néhány kiemelt tematikus kategóriát is, például a doktori disszertációk számára.

Keresés:

Speciális keresés
Témakör szerinti keresés

[Főoldal](#)

Böngészés

- [Kategóriák és gyűjtemények](#)
- [Megjelenés dátuma](#)
- [Szerző](#)
- [Cím](#)
- [Tárgyszó](#)
- [Feltöltés dátuma](#)

Regisztrált felhasználóknak

- [Saját fiók](#)
- [Felhasználói profil szerkesztése](#)
- [E-mail értesítés frissítésekről](#)
- [Segítség](#)
- [A rendszerről](#)

[ELTE Egyetemi Repozitórium >](#)

Kategóriák és gyűjtemények

Az alábbi listában a böngészhető kategóriák és a hozzájuk tartozó gyűjtemények vannak felsorolva. Egy adott kategória vagy gyűjtemény nevére kattintva elérheti annak kezdőoldalát.

- ▶ **Állam- és Jogtudományi Kar**
- ▶ **Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar**
- ▶ **Bölcsészettudományi Kar**
- ▶ **Informatikai Kar**
- ▶ **Pedagógiai és Pszichológiai Kar**
- ▶ **Tanító- és Övöképző Kar**
- ▶ **Társadalomtudományi Kar**
- ▶ **Természettudományi Kar**
- ▶ **Egyetemi Könyvtári Szolgálat**
  - ▶ **Statistika**
  - ▶ **Állam- és Jogtudományi Kar Könyvtára**
  - ▶ **Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Könyvtára**
  - ▶ **Bölcsészettudományi Kar könyvtárai**
  - ▶ **Egyetemi Könyvtár**
    - ▶ **Tudományos publikációk (EK)**
    - ▶ **Különggyűjtemények**
      - ▶ **Gömöri-gyűjtemény**
      - ▶ **Kódexek**
      - ▶ **Metszetek**
    - ▶ **Kiadványok**
    - ▶ **Oktatóanyagok**
    - ▶ **Egyetemi Könyvtárért Alapítvány**
    - ▶ **Események**
    - ▶ **Informatikai Kar Könyvtára**
    - ▶ **Pedagógiai és Pszichológiai Kar könyvtárai**
    - ▶ **Tanító- és Övöképző Kar Könyvtára**
    - ▶ **Társadalomtudományi Kar Könyvtára**
    - ▶ **Természettudományi Kar Kari Könyvtár**
    - ▶ **Karon kívüli könyvtárak**
    - ▶ **Középiskolai könyvtárak**
    - ▶ **Disszertációk (ELTE PHD)**
    - ▶ **Pályázati termékek**
    - ▶ **Egyéb egységek**

Nem vártuk meg az új felhasználói felületre való átállást, 2013 szeptemberében elérhetővé tettük az edit.elte.hu webcímen (<https://edit.elte.hu>); az XML felhasználói felületre végül csak 2014-ben tértünk át.

Az EDIT 1700 feltöltött tétellel kezdte meg működését, majd 2013 októberben újabb közel 2500 tétellel gazdagodott, év végéig pedig meghaladtuk a 6000 tételt. A gyarapodás mértéke hónapról hónapra ingadozó, sok mindentől függ, többek között az egyes gyűjteményeknél meghatározott munkafolyamatoktól, vagy a feltöltés módjától, az erőforrástól, a feltöltési hajlandóságtól.

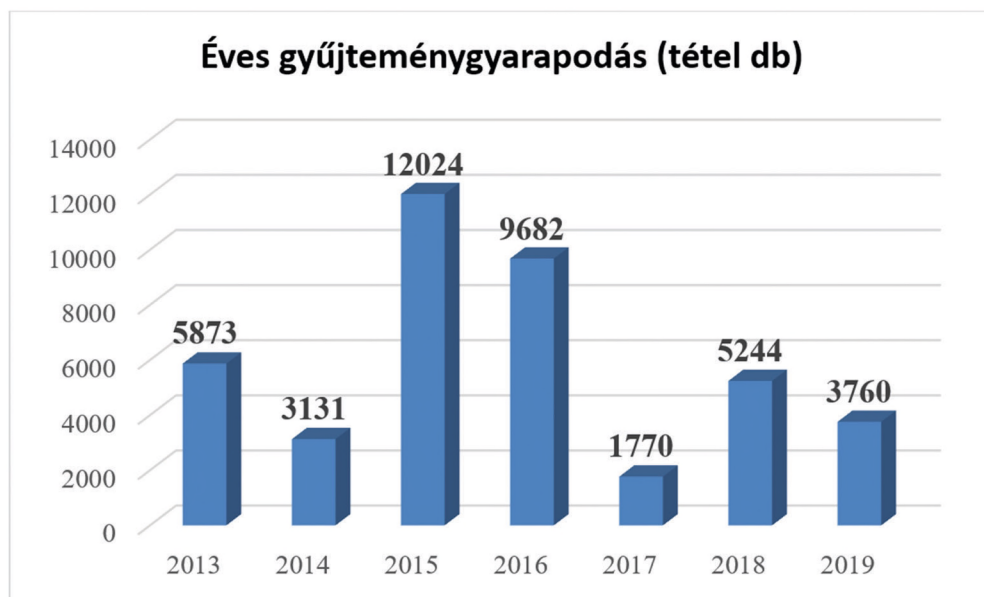
2014 januárjában csatlakoztunk a Kulturális Közfoglalkoztatási Programhoz, melynek keretében a kezdetben 15, majd később 10 fős csapat nagy mennyiségű anyagot digitalizált, illetve a feltöltésbe is be tudtuk vonni a résztvevőket. A programban jelenleg is részt veszünk, igaz a foglalkoztatottak száma nagymértékben lecsökkent.

A tudományos publikációk gyűjteményeibe SWORD protokoll segítségével kerülnek a tételek. Az Magyar Tudományso Művek Tárába (MTMT) már felvett dokumentumok metaadatai pár kattintással átkerülhetnek az EDIT-be. Ennek következtében egyszeri bevitellel szerepeltethetjük a tételeket a bibliográfiai adatbázisban (MTMT), és a teljes szöveget hozzáférhetővé tehetjük az EDIT-ben.

Éves gyűjteménygyarapodás (tétel darabszám)		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Összesen
Publikációk	Tudományos Publikációk MTMT (SWORD)	0	210	353	229	186	205	523	1706
	További publikációk, alkotások	0	22	16	18	43	18	17	134
ELTE Folyóiratok, kiadványok		97	861	1400	236	734	1006	1844	6178
TDK/OTDK dolgozatok		0	0	1	0	0	243	1	245
Szakdolgozatok		0	0	43	19	9	518	392	981
Disszertációk		0	0	107	177	128	731	400	1543
Muzeális gyűjtemények, E-könyvtár		5776	1943	10013	8653	354	1870	37	28646
Oktatási anyagok		0	0	5	253	137	70	23	488
Egyetemi Fotótár							429	207	636
Videótár		0	74	30	0	0	0	0	104
Útmutatók, segédletek, katalógusok		0	2	18	41	62	41	14	178
Irattári dokumentumok		0	19	35	33	116	26	24	253
Pályázati termékek		0	0	3	23	1	87	278	392
Összesen:		5873	3131	12024	9682	1770	5244	3760	41484

A tudományos publikációk gyűjteményeit karonként alakítottuk ki. Az EDIT-be érkező rekordok automatikusan külön kari adminisztrátori munkafelületen landolnak, ahonnan az adminisztrátorok engedik ki az EDIT nyilvános felületére.

A könyvtári katalógusban feldolgozott dokumentumok metaadatait egyszeri, csoportos áttöltéssel töltjük a repozitóriumba. Míg az EDIT-ben minősített Dublin Core metaadatsémát használunk, addig az OPAC-ban Marc21 szabvány szerint katalogizálunk. Egy-egy áttöltés előtt tehát megfeleltetést végzünk.

Adminisztrátori hálózat

Az Egyetemi Könyvtár és Levéltár az Eötvös Loránd Tudományegyetem 8 kari könyvtárával, több mint 40 intézeti, illetve tanszéki könyvtárával alkotja az Egyetemi Könyvtári Szolgálatot (EKSZ), mely egy összehangolt szolgáltatásokat nyújtó könyvtári hálózat. A repozitórium támogatási háttérét az Egyetemi Könyvtári Szolgálat biztosítja. Az adminisztrátorok sok esetben egyben MTMT adminisztrátorok is.

Az EDIT-et és adminisztrációs hálózatát az Egyetemi Könyvtár és Levéltár koordinálja. A fejlesztéseket, karbantartást az intézményi adminisztrátor mellett két informatikus végzi. Jelenleg egy-egy kiemelt gyűjteményhez rendelt 4 egyetemi könyvtári dolgozó és 15 kari könyvtáros látja el az adminisztrátori feladatokat.

Az adminisztráció hatékonyabb koordinálásához levelezőlistát hoztunk létre. A felhasználókkal való gördülékeny kommunikáció érdekében megosz-

tott e-mail címet használunk (editadmin@lib.elte.hu), melyre elküldhetik észrevételeiket, kéréseiket, illetve kérdéseiket.

Az üzemeltetés folyamatos odafigyelést, karbantartást igényel, követni kell a verzióváltásokat, alkalmazkodni kell a felmerülő igényekhez, stabilan működő, megújulni tudó adattárat kell működtetni.

Az EDIT adminisztrátori hálózatának meghatározott működési rendje van. A gyűjteményenkénti jogosultságkezelés több lehetőséget biztosít számunkra, a szerepek specifikus meghatározásával a feladatok jól elkülöníthetők.

Az egyes gyűjtemények gyarapítása különböző munkafolyamatokat igényelhet, melyekben az ELTE polgárok szerepe más és más lehet. Az EDIT alapvetően önfeltöltésre épül, így a feltöltést bármely ELTE polgár végezheti, adott esetben a szerző is, azonban sokszor a feltöltés is könyvtárosra hárul. A feltöltés ellenőrzését, a metaadatok és a fájl helyességét, majd a jóváhagyást minden esetben könyvtáros végzi.

Adatsere

A használt protokolloknak köszönhetően, mint például az OAI (Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting) és a SWORD (Simple Web-service Offering Repository Deposit), az adatsere szabványosan megvalósítható.

A MTMT-hez kapcsolt repozitóriumnak, így az EDIT-nek is, önértékelésen alapuló minősítésen kell átesniük, melynek eredményeként *Minősített repozitórium* címet kapnak. A minősítés egyik feltétele volt az OAI-PMH kompatibilitás.

Az OAI-PMH egy szabvány protokoll, amely az archívum automatikus aratását teszi lehetővé. Nagy mértékben növeli a dokumentumok láthatóságát és lehetővé teszi a leíró adatok újrafelhasználhatóságát, a dokumentumok több irányból is kereshetővé és elérhetővé válnak. A SWORD protokoll egy általános betöltő interfész, lehetővé teszi az egyidejű, több archívumba történő betöltést. A DSpace zip állományban, csomagban várja a betölteni kívánt digitális anyagot, a METS⁶ formátumú metaadatot és a teljes szövegű dokumentumot.

Folyamatos megújulás

Az EDIT kialakítása során meghatároztuk, hogy egy adott feltöltési lépésben mely metaadatok kitöltése legyen kötelező. Egyedi igény volt az URL alapú fájlfeltöltés. Fontosnak tartottuk olyan ügynevezett saját mappa kialakítását, ahol a regisztrált felhasználók egy helyre rendszerezhetik a számukra fontos dokumentumokat, eltárolhatják korábbi keresési kifejezéseiket.

---

⁶ A METS (Metadata Encoding and Transmission Standard) szabvány gondozója a Library of Congress (<http://www.loc.gov/standards/mets>).

Az EDIT-ben tárolni kívánt dokumentumok köre igen széles, a feltöltött anyagoknak egyedi sajátosságai lehetnek. Ezért a különböző dokumentumtípusokhoz különböző metaadatokkal rendelkező űrlapot hoztunk létre.

A tárolni kívánt dokumentumok köre miatt elengedhetetlen volt számunkra, hogy a választott rendszer széles állományformátumot támogasson, a DSpace szöveg-, kép-, hang- és videófájlok tárolására egyaránt alkalmas, a szöveges formátumok egy részének (pdf, html, ppt, word doc) tartalma kereshető. Szöveges dokumentum esetében a PDF/A formátumot preferáljuk, mely biztosítja az elektronikus dokumentumok hosszú távú megőrzését. De emellett telepítettük a szöveg OCR-ezett változatának tárolására szintén alkalmas DjVu formátumhoz tartozó kiegészítést is, melynek segítségével a fájlban tárolt szöveg a PDF/A fájlokban levőhöz hasonlóan kereshetővé válik.

Kategóriák az EDIT-ben

Válasszon kategóriát, hogy böngészhesse a hozzá tartozó gyűjti

- ▶ [Állam- és Jogtudományi Kar \[0\]](#)
- ▶ [Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar \[0\]](#)
- ▶ [Bölcsészettudományi Kar \[10\]](#)
- ▶ [Informatikai Kar \[0\]](#)
- ▶ [Pedagógiai és Pszichológiai Kar \[0\]](#)
- ▶ [Tanító- és Óvóképző Kar \[0\]](#)
- ▶ [Társadalomtudományi Kar \[0\]](#)
- ▶ [Természettudományi Kar \[0\]](#)
- ▼ [Egyetemi Könyvtári Szolgálat \[19555\]](#)
  - ▶ [Statistika \[3\]](#)
  - ▶ [Állam- és Jogtudományi Kar Könyvtára \[0\]](#)
  - ▶ [Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Könyvtára \[0\]](#)
  - ▶ [Bölcsészettudományi Kar könyvtárai \[0\]](#)
  - ▼ [Egyetemi Könyvtár \[19552\]](#)
    - ▶ [Tudományos publikációk \(Ek\) \[0\]](#)
    - ▼ [Különgyjűtemények \[19541\]](#)
      - ▶ [Kisnyomtatványok \[83\]](#)
      - ▶ [Hevenesi Kaprinai Pray \[12161\]](#)
      - ▶ [Kódexek \[4\]](#)
      - ▶ [Metszetek \[7293\]](#)
    - ▼ [Kiadványok \[8\]](#)
      - ▶ [Évkönyvek \[4\]](#)
      - ▶ [Hírlevelek \[4\]](#)
    - ▶ [Oktatóanyagok \[0\]](#)
    - ▶ [Egyetemi Könyvtárért Alapítvány \[0\]](#)
    - ▶ [Események \[3\]](#)
  - ▶ [Informatikai Kar Könyvtára \[0\]](#)
  - ▶ [Pedagógiai és Pszichológiai Kar könyvtárai \[0\]](#)
  - ▶ [Tanító- és Óvóképző Kar Könyvtára \[0\]](#)
  - ▶ [Társadalomtudományi Kar Könyvtára \[0\]](#)
  - ▶ [Természettudományi Kar Kari Könyvtár \[0\]](#)
  - ▶ [Karon kívüli könyvtárak \[0\]](#)
  - ▶ [Középiskolai könyvtárak \[0\]](#)
  - ▶ [Disszertációk \(ELTE PhD\) \[149\]](#)
  - ▶ [Pályázati termékek \[0\]](#)
  - ▶ [Egyéb egységek \[3\]](#)

A 2015-ös év az átalakulásról szólt. Az EDIT több verziót átívelő verzióváltáson és nagymértékű szerkezetátalakításon esett át.

A DSpace szoftver 3.2-es verziójáról 2015 decemberében először 5.1-es, majd 2016 januárjában 5.4-es verzióra tértünk át. Egy-egy ilyen átállásnál a korábban beépített egyedi fejlesztéseket az új verzióhoz igazítjuk.

Természetesen minden verzióváltás előtt az MTA-val együttműködve teszteljük a SWORD adatátöltést, azonban 2016 januárjában a szerkezetátalakítás miatt újra kellett hangolnunk.

Mint ahogy fentebb vázoltam, az EDIT struktúrájának kialakulásakor az egyetem hierarchiáját képezte le, így szervezeti egységenként volt menedzselhető. Az Egyetem 8 kara, Egyéb szervezeti egységek, az Egyetemi Könyvtári Szolgálat, a Disszertációk és a Pályázati termékek alkották a fő kategóriákat.

A rendszer megengedi azonban, hogy struktúráját átalakítsuk, gyűjteményeit átcsoportosítsuk, mivel a digitális tartalmak mindegyike Handle-azonosítóval rendelkezik. A kezdeti felépítés adminisztrátori szempontból ugyan jól kezelhetőnek, használhatónak bizonyult, két év elteltével mégis úgy döntöttünk, hogy átalakítjuk azt, így tematikus kategóriákba rendeztük gyűjteményeinket. Az átalakítással tehát 2015 decemberében készültünk el.

Kategóriák az EDIT-ben

Válasszon kategóriát, hogy böngészhesse a hozzá tartozó gyűjteményeket.

Publikációk [4293]

MTMT Tudományos publikációk [4152]

Tudományos publikációk (ÁJK) [43]

Tudományos publikációk (BGGYK) [12]

Tudományos publikációk (BTK) [1856]

Tudományos publikációk (IK) [48]

Tudományos publikációk (PPK) [127]

Tudományos publikációk (TÓK) [57]

Tudományos publikációk (TÁTK) [111]

Tudományos publikációk (TTK) [1757]

Tudományos publikációk (EKL) [128]

Tudományos publikációk (Karon kívüli egységek) [12]

További publikációk, alkotások [141]

ELTE Folyóiratok, kiadványok [6457]

TDK/OTDK dolgozatok [245]

Szakdolgozatok [2619]

Disszertációk (ELTE PHD) [2755]

Muzeális gyűjtemények, E-könyvtár [28663]

Oktatási anyagok [592]

Egyetemi Fotótár [898]

Videotár [104]

Útmutatók, szabályzatok, katalógusok [206]

Levéltári és Irratári dokumentumok [254]

Szabadalmak, Pályázati termékek [370]

Figyelembe kellett vennünk, hogy kis létszámú adminisztrátori hálózat áll rendelkezésünkre, melynek tagjai az egyetem könyvtárosai, és a meglévő feladataik mellett végzik az adminisztrációs teendőket. Ezért a feladatok megkönnyítése érdekében néhány kategórián belül indokolt volt a karonkénti gyűjtemények megőrzése. Ezzel tudjuk segíteni az adminisztrátorok közötti munkamegosztást.

A DSpace többféle keresési és böngészési lehetőséget biztosít, melyeket a konfiguráció megváltoztatásával és saját fejlesztésekkel is teszteltük. Továbbá kereshetünk, böngészhetünk a teljes EDIT-ben, illetve kategóriákban, alkategóriákban, vagy akár egy-egy gyűjteményen belül is. A szerkezet átalakításával nemcsak átláthatóbbá vált az adattár, hanem a keresési és böngészési lehetőségeket is jobban ki tudjuk használni.

A kialakított 12 tematikus kategóriával az aratható adathalmazokat (*seteket*) is könnyebben meg tudjuk adni a különböző kereső-, illetve aggregátor-szolgáltatók számára.

Az archiválás, visszakereshetőség mellett igyekszünk a megjelenítésre is figyelmet fordítani. Kezdetben flash alapú dokumentumnézegetőt használtunk, mellyel a képformátumban feltöltött dokumentumainkat könyvszerűen lapozhattuk, ebben az esetben a dokumentumoldalak egyforma méretben, képformátumban (jpg) kerültek feltöltésre. Az egy egységet alkotó, de különböző méretű vagy tájolású kéziratosokat pedig saját fejlesztésű képgalériában jelenítjük meg.

A szemantikus web megvalósulásának előfeltétele, hogy az információk RDF-ben (Resource Description Framework) rendelkezésre álljanak. A DSpace-ben található beépített RDF modul.

Az RDF célja erőforrások leírása metaadatokkal. Az erőforrásokat egységes erőforrás-azonosítókkal (URI) adjuk meg, ezek közül legismertebbek a webes hivatkozások (URL, például <http://www.google.hu>).

Az RDF adatmodellje szerint minden erőforrást „hármassokkal” (*triples*) írunk le; egyszerűbben ezt úgy fogalmazhatjuk meg, hogy az RDF leírások olyan állításokból vagy kijelentésekből (*statements*) állnak, amelyek három alapvető elemből tevődnek össze: az alany (*subject*) a leírandó erőforrást adja meg, az állítmány (*predicate*) a leírandó erőforrás egy tulajdonságát vagy attribútumát adja meg, a tárgy (*object*) pedig ennek a tulajdonságnak az értékét, ami vagy egy erőforrás, vagy egy szöveges leírás (*literál*).

Lekérő nyelve a gráf mintaillesztésen alapuló SPARQL. Az RDF leggyakrabban használt és általunk is implementált kimeneti szintaxisa az RDF/XML, ami igen bonyolult felépítésű, emellett meg tudunk jeleníteni egy kompakt, felhasználóbarátabb Turtle és egy teljesen leegyszerűsített N-Triples formátumot.

Implementáltuk az RDFa-t, ami tetszőleges XML-be és XHTML-be ágyazható leegyszerűsített RDF változat. Az RDFa már létező XHTML attribútumokat használ alany, állítmány, tárgy hármasok leírására (href, content, rel, rev, datatype, about, role, property).

Regisztráltunk a Google Search Console-ba, ahová az elérhető anyagaink linkjeit egy úgynevezett sitemap fájlban feltöltöttük. A Google ez alapján indexelte az EDIT-et, így amennyiben minket is érintő keresés indul el, a Google keresőben előkelő helyre kerülünk. Emellett számos statisztikai adatot is kapunk a keresésekről, találatokról.

2017-ben kezdtük el tesztelni a 6-os verziót, a verzióváltás 2018. augusztus 27–31. között zajlott, az adatbázis leállításával. Az EDIT új verzióját és az MTMT2 összekapcsolását megvalósító SWORD protokollt teszteltük és beállítottuk, így a 2018. november 1-jén induló MTMT2-vel zökkenőmentes volt az adatátviteli kapcsolat.

Elhagytuk a flash alapú dokumentumnézegetőt, fejlesztettünk a képgalérián, valamint a pdf fájlok megjelenítésén, felhasználóbarát megtekintésén is dolgoztunk.

A 6-os verzió több változást is tartalmazott, lényeges fejlesztés például az egyedi, alapértelmezett azonosítók, az UUID-k (Universally Unique Identifier) használata, amely 32 hexadecimális számként van ábrázolva, öt csoportban, kötőjelekkel elválasztva, 8-4-4-4-12 formátumban, összesen 36 karakterként (32 alfanumerikus karakter és 4 kötőjel). Például: 123e4567-e89b-12d3-a456-426655440000

Az EDIT ORCID (Open Research and Contributor Identifier) integrációját is megkezdtük a 6.1-es verzióban, a konfigurálás azonban még jelenleg is folyamatban van. Az ORCID egy nemzetközileg általánosan elfogadott és használt szerzőazonosító kód, amely kiküszöböli a különböző névalakok, a gyakori nevek, a névváltozások, vagy az intézetváltás okozta problémákat, és megkönnyíti az automatikus adatfeldolgozást az indexelő adatbázisokban.

Igyekszünk folyamatosan fejlődni, új szolgáltatásokat bevezetni, minél sokszínűbben és rugalmasabban kezelni tartalmainkat, ezáltal is növelve dokumentumaink láthatóságát, visszakereshetőségét.

Regiszterek, aggregátorok, keresőszolgáltatások, projektek

Az EDIT-hez hasonló adattárak működésének fontos része az aggregáló-szolgáltatásokkal való együttműködés. A tartalmak, illetve metaadataik elérhetőségét az EDIT OAI-PMH kompatibilitása teszi lehetővé. A keresőmotoroknak köszönhetően az adattárban tárolt adatok láthatósága nagymértékben nő. A különböző halmazok (*set*-ek) használatának, valamint az aratás során beállítható paramétereknek köszönhetően megadhatjuk, hogy az adattár mely részét, halmazát kívánjuk hozzáférhetővé tenni az egyes kereső-, illetve aggregátor-szolgáltatások számára.

Regisztrerek, aggregátorok, kereső szolgáltatások, projektek	EDIT gyűjtemény	Elérhetőség
DART-Europe portál	Disszertációk (ELTE PHD)	http://www.dart-europe.eu/browse- results.php?dsouce=132
DPR Celestial	Teljes EDIT	https://quest.library.illinois.edu/OAIRegistry/
eduOER projekt	Videótár	https://oer.geant.org/
COIMBRA Online Exhibition	EKL gyűjtemény néhány darabja	https://collections.ed.ac.uk/coimbra
Europeana	Muzeális gyűjtemény egy része	https://www.europeana.eu/portal/hu
Hungaricana	Metszettár	https://gallery.hungaricana.hu/hu/EKGrafika/
	Hevenesi- Kaprinai-Pray gyűjtemény	<a href="https://library.hungaricana.hu/hu/collection/konyvtari
dok_egyetemikonyvtar_hkp/">https://library.hungaricana.hu/hu/collection/konyvtari dok_egyetemikonyvtar_hkp/
OAI-PMH kompatibilitás	Teljes EDIT	https://www.openarchives.org/pmh/
OpenAIRE kompatibilitás	Teljes EDIT	https://www.openaire.eu/
OpenDOAR	Teljes EDIT	http://v2.sherpa.ac.uk/id/repository/3256
ROAR	Teljes EDIT	http://roar.eprints.org/9841/
Ranking Web of Repositories	Teljes EDIT	https://repositories.webometrics.info/
Repozitóriumi közös kereső	Teljes EDIT	http://oaikereso.sztaki.hu/
Google/Google Scholar	Teljes EDIT	https://scholar.google.com/
MTMT kompatibilitás	Tudományos publikációk	https://www.mtmt.hu/

Az EDIT-ben tárolt PhD-értekezéseket aratja a DART-Europe.

Videotárunkkal csatlakoztunk az eduOER projekthez. A GEANT OER (Open Education Resources) az európai kutatói és oktatási hálózatokat (NREN-eket) fogja össze; a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet (NIIFI) képviseli hazánkat ebben a közösségben. A GEANT OER csapat egy metaadat aggregátor szolgáltatást indít, amely a multimédiás nyílt oktatási erőforrások hatékonyabb megosztását és terjesztését célozza európai szinten. A szolgáltatás meglévő videógyűjtemények (ún. tartalomszolgáltatók) által kiajánlott tartalmakat képes aggregálni és egy központi portálon kereshetővé tenni, természetesen a forrásoldalra irányítva a felhasználót. A Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ) által üzemeltetett Videotarium szolgáltatás már tagja ezen közösségnek.

A Magyar Nemzeti Digitális Archívum és Filmintézet (MaNDA) adatbázisán keresztül muzeális gyűjteményeink az Europeana-ba kerülnek.

A Ranking Web of Repositories nemzetközi repozitóriumi rangsorában az EDIT 2016. januártól szerepelt, a rangsor időközben megszűnt.

Regisztráltuk a repozitóriumunkat a DPR Celestial-ben (The University of Illinois OAI-PMH Data Provider Registry).

Az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár gyűjteményének néhány értékes darabja is megtekinthető a Coimbra Csoport (COIMBRA Online Exhibition) virtuális kiállításán: <https://collections.ed.ac.uk/coimbra>. Metszettár gyűjteményünk a Hungaricana Képcsarnokban is helyett kapott, valamint Hevenesi-Kaprinai-Pray gyűjteményünk szintén megtalálható az adatbázisban.

Az OpenAIRE egy hároméves projekt az Európai Bizottság által finanszírozott 7. keretprogram támogatásában. A kompatibilitás az EU-támogatással keletkezett kutatási eredmények, publikációk tárolását teszi lehetővé. Az EDIT OpenAIRE kompatibilitása lehetővé teszi az EU-támogatással keletkezett kutatási eredmények, publikációk tárolását.

Az OpenDOAR (Directory of Open Access Repositories), azaz a nyílt hozzáférésű repozitóriumok webes jegyzéke, melynek az EDIT szintén regisztrált tagja.

A Magyar Tudományos Akadémia által létrehozott repozitóriumi közös keresőben, a magyarországi intézmények repozitóriumai között az EDIT is megtalálható. A kereső az oaikereso.sztaki.hu címen érhető el (<http://oaikereso.sztaki.hu/>).

Mivel mind az EDIT-nek, mind az általunk használt integrált könyvtári rendszernek (Aleph) van OAI kimenete, így implementáltuk a VuFind-ot, ami közös keresőfelületet biztosít a könyvtár adatbázisai számára, csökkentve így a kereséssel töltött időt. A keresést, böngészést az OAI-PMH protokoll használatával learatott rekordok közös SOLR adatbázisba való betöltése teszi lehetővé.

A VuFind, mint az általunk használt szoftverek nagy része, nyílt forráskódú, így magunk fejlesztjük a különféle elvárásoknak megfelelően. (Például ennek révén a nyilvánosan elérhető csomagból hiányzó magyar fordítást a számunkra szükséges mértékben pótolhattuk.)

Statisztikai adatok

Természetesen a különböző statisztikai adatok és az általa nyert tapasztalat is nagyon fontos szerepet játszik egy intézmény életében. Az EDIT képes log fájlokból (naplófájlokból), SOLR alapon és regisztrált adatszolgáltatóktól nyert (pl.: Awstat) statisztika készítésére. 2015 decemberétől a Google Analytics által nyújtott eredményeket is gyűjtjük, elemezzük. Használata így könnyen feltekerképezhető, a kapott statisztikai adatok jobban rendszerezhetőek. A jövőben

igyekszünk nagyobb hangsúlyt fektetni ezen adatok rendszerezésére, a használat feltérképezésére.

Népszerűsítés

Az EDIT népszerűsítésére több csatornát használunk, saját információs oldalal rendelkezik az Egyetemi Könyvtári Szolgálat portálján. Az oldal tartalmát folyamatosan frissítjük, az igényeknek és a gyakori kéréseknek megfelelően alakítjuk.

Használjuk a különböző közösségi felületeket is. Az EDIT-ben a nyílt hozzáféréssel elhelyezett dokumentumokat akár egyetlen kattintással megoszthatjuk a Facebookon, Twitteren, vagy a Pinteresten. Útmutatókat, segédleteket, tájékoztató anyagokat készítünk, melyeket valamennyi csatornán eljuttatunk a felhasználóknak. Igény szerint képzéseket szervezünk.